



**ФАРМАЦЕВТИКАЛЫҚ  
ҰЙЫМДАРДЫ  
ЛОГИСТИКАЛЫҚ ЖҮЙЕ  
АРҚЫЛЫ БАСҚАРУ**

**Орындаған: Аралбаева Әсем  
ТФП: 14-003-01**

# Жоспар:

- Фармацевтикалық ұйымдардың түрлері
- Микрологистикалық жүйе
- Макрологистикалық жүйе

**Логистика ғылым ретінде тауарлар қозғалысының төте материалдық легін басқарудың жаңа тиімді әдістерін жасау арқылы ұйым, кәсіпорындар қызметінде практикалық тұрғыда сол әдістердің қолданылуын қамтамасыз етеді.**

**Ғаламдар мен практикалық мамандардың пікірлерінше логистикалық әдістерді қолдану негізінде материалдық қорларды 30-70% қысқартып, өнім, тауарлардың сақталу уақытын азайтып, өндірушілерден тұтынушыларға дейінгі қозғалыстарын жылдамдатып, тауарлар қозғалысы жүйесінде экономикалық тиімділікті қамтамасыз етеді.**

Фармацевтикалық логистика – дәрілік заттардың басқа да фармацевтикалық тауарлардың қозғадысын ақпараттық, финанстық және сервистік жағынан қамту негізінде оңтайландырудың және басқарудың тиімділігін арттыруға, сонымен қатар фармацевтикалық көмекті тұтынушылардың қажеттіліктерін қанағаттандыруға ықпал жасайтын ғылым және практикалық қызмет.

# Фармацевтикалық ұйым түрлері:

- Фармацевтикалық компания
- Фармацевтикалық фирмалар
- Фармацевтикалық зауыттар
- дәріхана

Фармацевтикалық нарықтағы тауарлар қозғарысының логистикасын схема түрінде көрсетуге болады. Фармацевтикалық тауар, өнімдерді өндіруге алынған шикізаттар (дәрілік субстанциялар) тауарөндірушінің қоймасына түседі, кейін тауар өндірушілерге беріледі.

Тауар өндірушімен өндірілген дайын фармацевтикалық тауарлар мен өнімдер дистрибьютерлерге беріледі, олардар фармацевтикалық көтерме және бөлшек сауда жүйелеріне түсіп, кейін соңғы тұтынушыға жетеді.

Фармацевтикалық тауарлардың тауарөндірушілерден тұтынушыларға дейінгі жылжуында тауарлар қозғалысы каналдары қалыптасады.

Тауарлар қозғалысының әртүрлі транзиттік формалары болады. Мысалы, тауарлар тауарөндірушілерден делдалдық звеноларсыз тікелей сатылу немесе тұтыну орындарына жеткізіледі және тауарлар тауарөндірушілерден сатылу немесе тұтыну орындарына бір немесе бірнеше дистрибьюторлық қоймалар арқылы жеткізіледі.

Тауарлардың қозғалыс каналдарын таңдау оларды өндірушілерден соңғы тұтынушыға жеткізу жалдамдығына, уақытына, сақтандырылуына және бағаларына тікелей әсер етеді.

- Тауарлар өндірушілерден тікелей тұтынушыға жеткізілсе, дистрибьюция каналы нөлге тең болады немесе делдалдар болмайды. Тауарларды дистрибьюциялаудың нөлдік деңгейінде екі қатысушы ғана болады.
- Тауарлар қозғалысы каналына делдалдар немесе, дистрибьюторлық фирмалар кірсе, көпдеңгейді каналға айналады. Қатысушы делдал саны біреу болса бірінші деңгейлі канал болады.
- Қатысушы делдалдар саны екеу болса екінші деңгейдегі канал болады.



Фармацевтикалық тауарларды дистрибьюциялау каналдары вертикалды және горизонталды бағыттарда болады. Дистрибьюциялаудың вертикалды каналдарына тауар өндіруші–дистрибьютор–бөлшектеп сату жүйесі – тұтынушы жатады, горизонталды каналдарына дистрибьюторлық көтерме сауда бірдей деңгейдегі фирмалар жатады. Ірі фармацевтикалық компаниялар фармацевтикалық тауар, өнімдерді тұтынушыларға жеткізуде тауарлар қозғалысы каналдарының барлық түрлерін қолданады.

Дәрі-дәрмектердің тауарөндірушілерден тұтынушыға дейінгі қозғалысы кезіндегі уақыттың көп бөлігі, оларды сақтауға жұмсалады. Сондықтан тауарлар қозғалысы жүйесінде майда көтерме сауда арқылы тауарларды сататын дәріханалық қоймалардың маңызы өте үлкен. Дәріханалық қойманың аталған түрі дәріханалық ұйымдарды, емдеу-профилактикалық мекемелерді және басқа да кәсіпорын, ұйымдарды дәрілік заттармен, медициналық бұйымдармен, басқа да фармацевтикалық тауарлармен қамтамасыз ету мақсатында ұйымдастырылады.

Тауарларды майда көтерме сауда арқылы сату дәріханалық қоймаларының негізгі міндетіне бекітілген заңдылық-нормативтік құжаттардың және сапа талаптарын қанағаттандыратын дәрілік заттарды, медициналық бұйымдарды, басқа да фармацевтикалық тауарларды қабылдау, сақтау және оларды дәріханалық ұйымдарға, емдеу-профилактикалық мекемелерге, басқа да ұйымдарға және фармацевтикалық өндірістік шағын кәсіпорындарға босату жатады.

## **Қорытынды**

**Фармацевтикалық тауарлардың қозғалысы – тауарлардың өндірушілерден сатылуы өткізілу орындары арқылы тұтынылуға дейінгі физикалық түрдегі жылжу процесін құрайды. Осы аталған кезеңдердің бәрін біріктіретін логистика болып табылады.**